

Obsah

Předmluva	7
1. Co je dialogické vyučování	11
<i>Klára Šedová</i>	
1.1 Sociokulturní teorie jako východisko.....	12
1.2 Koncept hlasů a komunikačních přístupů.....	16
1.3 Koncept dialogického vyučování.....	28
1.4 Moc v dialogickém vyučování – třída jako učební komunita.....	52
1.5 Potíže s dialogickým vyučováním.....	59
1.6 Shrnutí.....	63
2. Využití videa při podpoře profesního rozvoje učitelů	65
<i>Roman Švaříček, Klára Šedová</i>	
2.1 Důvody pro využívání videa.....	66
2.2 Způsoby využití videonahrávek.....	68
2.3 Proces práce s videem.....	70
2.4 Podmínky efektivní práce s videem.....	71
2.5 Limity práce s videonahrávkami.....	79
2.6 Realizované rozvojové programy zaměřené na podporu dialogického vyučování.....	83
2.7 Shrnutí.....	85
3. Metodologie výzkumu	87
<i>Roman Švaříček, Zuzana Šalamounová</i>	
3.1 Cíl výzkumu.....	87
3.2 Výzkumné otázky.....	88
3.3 Výzkumný design.....	90
3.4 Účastníci výzkumu.....	93
3.5 Rozvojový program pro učitele.....	96
3.6 Metody sběru dat.....	101
3.7 Analýza dat.....	107
3.8 Etické aspekty výzkumu.....	114
3.9 Limity výzkumu v kritickém pohledu.....	115

4. Implementace dialogického vyučování a její efekty 119

Martin Sedláček

- 4.1 Změny ve výukové komunikaci 121
- 4.2 Změna žákovských postojů k vyučovacím předmětům 128
- 4.3 Shrnutí změn: hlavní efekty rozvojového programu pro učitele 151

5. Jak probíhá změna: případové studie jednotlivých učitelů 157

Klára Šedřová, Roman Švaříček, Martin Sedláček, Zuzana Šalamounová

- 5.1 Dva kroky vpřed, jeden vzad: trnitá cesta k žákovské argumentaci 160
- 5.2 Výuková metoda jako nástroj dosažení indikátoru triadické interakce 174
- 5.3 Když jsou náročné otázky jen pro někoho. Kognitivní náročnost versus princip kolektivity 185
- 5.4 Ke změně je nutná odvaha. Zavádění strukturovaného lešení ve shodě s principy dialogického vyučování 206
- 5.5 Účel světi prostředky aneb O naplňování principu účelnosti 222
- 5.6 Celek je víc než součet částí: nelineární vývoj změny a souhra prvků dialogického vyučování 239
- 5.7 Učení se z reflektivních rozhovorů 256

6. Jak se učitelé učí: pokus o syntézu 267

Klára Šedřová

- 6.1 Proč není změna přímočará – fenomén selektivní korespondence a nezamýšlených důsledků 268
- 6.2 Komplexnost změny a vztahy mezi elementy dialogického vyučování 270
- 6.3 Účelnost jako neuralgický bod dialogického vyučování 275
- 6.4 Gestalt a jeho role v průběhu změny 279
- 6.5 Reflexe a rozvoj praktické moudrosti 281
- 6.6 Produktivní disonance 283
- 6.7 Přisvojení nástrojů 285
- 6.8 Vztah mezi výzkumníkem a učitelem 287
- 6.9 Shrnutí 291

Závěr 295

Summary 301

Rejstřík 305

Seznam použité literatury 307